

TÁRSSZERZŐI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK HÁLÓZATAI A BÍRÁLATI RENDSZERŰ ANGOL NYELVŰ NEVELÉSTUDOMÁNYI SZAKFOLYÓIRATOKBAN: EURÓPAI HELYZETKÉP

T-12

Molnár Pál
KRE BTK, ELTE TTK

Kulcsszavak: társszerzőség; hálózatkutatás; szakmai együttműködés

A folyóirat a szakértői közösségek, a szakmai és a tudományos diskurzusok központi fóruma (Curry & Lillis, 2003; Vinkler, 2015); növekvő szerepe számos tudományterületen megfigyelhető. Fontos a publikációk széles körű elérhetővé, láthatóvá, hivatkozhatóvá, elismerhetővé tétele, amit a publikációs adatbázisok (pl. Scopus, Web of Science) segítenek (Csomós, 2016). Egy másik jelentős trend a szakmai és a tudományos együttműködések növekedése (Glänzel & Thijs, 2004; Schubert, 2015). A kettő metszéspontjában találjuk a közös publikációkat eredményező, folyóiratokban megnyilvánuló társszerzőséget. Tapasztalt és pályakezdő kutatók, tudományos közösségek vezetői számára egyaránt fontos, hogy rangos folyóiratokban publikálva igazolják szakértelmüket, a közösségen belüli pozíciójukat és az identitásukat láthatóságuk, versenyképességük igazolása érdekében (Shore, 2008). Vizsgálatunkban angol nyelvű, bírálati rendszerű folyóiratokban, neveléstudomány témában, angol nyelven publikáló szerzők társszerzői hálózatait elemeztük és hasonlítottuk össze. 26 európai ország szerzőinek (N=99.275) a Web of Science adatbázisban indexált publikációját (N=64.419) vettük figyelembe. Létrehoztuk mindegyik ország szerzőinek szerzői hálózatát a szerzők és a társszerzői együttműködések (N=258.928) adatai alapján. Vizsgálatunk célja az volt, hogy összehasonlítsuk a hálózatok kiterjedtségét (méretét), összekapcsolódásának mértékét és néhány fontosabb hálózati jellemzőjét. A méret és a kiterjedtség szempontjából a különböző távolságmutatók (átlagos távolság, átmérő) adhatnak betekintést a szakterületen belüli információáramlásba, az együttműködések mértékébe (Valente, 2010). Az összekapcsoltság és töredezettség mértékét a komponensek mennyiségéből és méreteiből számítjuk ki. Az ilyen hálózatok összekapcsoltsága általában nem teljes, bizonyos mértékű töredezettség figyelhető meg (de Nooy et al., 2005), azonban általában találunk egy kiterjedt, nagy csoportosulást (Abbasi et al., 2011). Elemzéseinkhez az R statisztikai programcsomag hálózatelemzési és vizualizációs algoritmusait alkalmaztuk. Az egyes országok társszerzői hálózatai között találunk kiterjedt, jelentős mértékben összekapcsolódó, összefüggő hálózattal jellemezhető országokat (pl. Finnország, Hollandia, Németország), és ilyen hálózattal nem, csupán sok, egymással kapcsolatban nem álló kisebb csoportosulással rendelkező országokat egyaránt (pl. Ausztria, Lengyelország, Magyarország). Azonban a hálózatok jelentősen eltérnek egymástól produktivitásban, kiterjedtségben, csoportszerkezetben egyaránt. Az elemzésekből kirajzolódik az a tendencia, hogy egyes országok több erőfeszítést tesznek annak érdekében, hogy részt vegyenek a tudományterület nemzetközi diskurzusában. Az adatokból messzemenő következtetéseket nem tudunk levonni, ám azok rámutatnak a legfontosabb trendekre és lehetőségekre, melyekből a hazai diskurzusokban is építkezhetünk.